

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

SVETOVANJE, IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE LASTNIKOV GOZDOV

Navodila za zaščito mladovja pred divjadjo Zaščita sadik in naravnega mladja gozdnega drevja s polnimi tulci

1 Predstavitev polnih tulcev

Uporabnost

Za posamično zaščito sadik gozdnega drevja ali naravno pomlajenih drevesc pred objedanjem vršičkov ter lupljenjem, drgnjenjem in grizenjem debelc s strani srnjadi in jelenjadi, tudi zajcev. Zaradi učinka tople grede je ta zaščita primerna zlasti za javor, jesen in češnjo. Tulci niso primerni za zaščito bukve in iglavcev.

Opis tulcev

Na trgu se dobijo polni tulci različnih višin in premerov. V gozdarstvu uporabljamo polne tulce višine 1,2 m (srnjad) in 1,8 m (jelenjad), škatlaste oblike, z minimalnim premerom 10 cm, optimalne svetlobne propustnosti. Vsakemu tulcu pripadata dve vezici.

Učinkovitost zaščite

Prednosti : ščiti pred objedanjem in lupljenjem in kasneje pred grizenjem, drgnjenjem lubja. Obžetev praviloma ni potrebna oz. se izvaja v primerih, ko so prisotne robida, malina ali orlova praprotna, le krajše obdobje, poraba časa zanjo pa je manjša. V tulcih učinek tople grede pospeši višinsko rast sadik, kar je dobrodošlo v hladnejših legah.

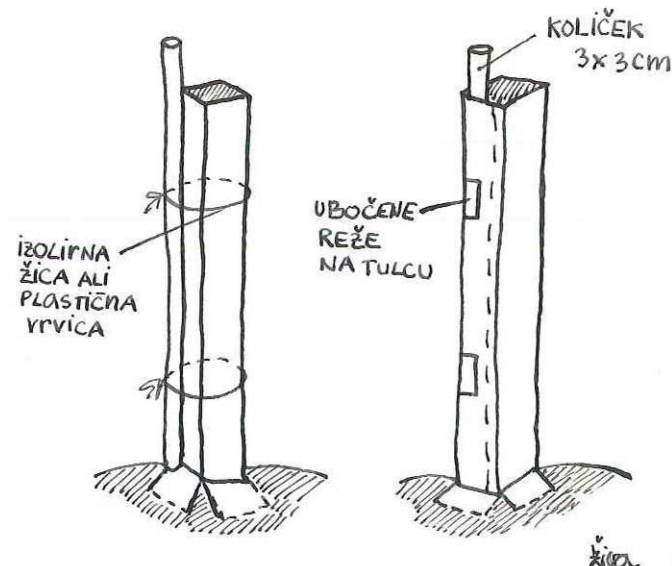
Slabosti : zamudna postavitve (norma: 100-120 tulcev na delovni dan s predhodno izdelanimi količki), vsakoletno vzdrževanje, vnos plastike v gozd. Zaradi nevarnosti pregrevanja sadik oziroma učinka tople grede je ta zaščita v večini primerov primerna le za osojne lege. Posledica hitrega priraščanja v višino so vitka debelca, ki se lahko hitro zlomijo. Zaradi zmanjšane stojnosti tako ščitene drevesc je priporočljivo vzdrževati zaščito oziroma oporo drevescu do razpadanja tulcev (6-8 let).

Nepravilna postavitve: neustrezni koli prehitro razpadejo ali se zlomijo, tulec se upogne in zvije ali polomi sadiko. Z dobro postavitvijo že v začetku se lahko izognemo pogostejšemu vzdrževanju.

2 Navodila za postavitve in vzdrževanje polnih tulcev

Postavitve

- Tulec sestavimo okrog mladega drevesca, tako da so krilca obrnjena navzgor. Izjema so zelo suha rastišča, na katerih krilca obrnemo navzdol in jih zasujemo z zemljo.
- Tulec učvrstimo s hrastovim, kostanjevim, macesnovim ali robinijevim (akacijevim) količkom (iz črnjave) višine najmanj 20 cm več od višine tulca. Priporočena debelina kola je 3x3 cm, da ga lahko pričvrstimo v razprte reže na notranji strani tulca, kot kaže slika. Z debelejšim kolom utrdimo tulec tako, da ga z dvema žicama privežemo na kol z zunanje strani na mestih ubočenih rež. Primerne so tudi bambusove palice. V primeru zbitih ali skalovitih tal lahko lesen kol zamenjamo z gradbenim železom premera vsaj 10 mm.

Vzdrževanje

- Spomladi je potrebno pregledati vse tulce. Nagnjene ali prevrnjene tulce je treba poravnati in ponovno učvrstiti s kolom. Prelomljene količke je treba zamenjati z novimi.
- V primeru, da se je sadika v tulcu posušila, je treba tulec odstraniti ali posušeno sadiko zamenjati z novo (spopolnitev).
- Ko sadike prerastejo višino tulca, tulce odstranimo iz gozda na primerno odlagališče ali uporabimo na novi lokaciji, medtem ko kole pustimo ob drevescih. V primeru nevarnosti lupljenja in drgnjenja se tulci ohranijo, dokler ne začno propadati.